

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9. na obligacye komunalne Banku krajowego, oraz uwolnienia tychże obligacyj i poborów personalu administracyjnego Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków.

Wysoki Sejmie!

Z pomiędzy uchwał, powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 21. Października 1881. w sprawie założenia Banku krajowego, jedna (C) dotąd tylko w połowie została wykonaną. Uchwała ta wzywa c. k. Rząd, „aby w drodze właściwej wyjednał prawo egzekucyi politycznej dla hipotecznych należności Banku krajowego, jak również zwolnienie tego zakładu od podatków i należności stemplowych“. Osobną ustawą państwową z 21. Czerwca 1882. przyznane zostało żądane prawo egzekucyi politycznej, a co do zwolnienia od podatków i należności stemplowych Prezydentum c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 16. Kwietnia 1882 l. 3776/pr. oznajmiło Wydziałowi krajowemu na podstawie reskryptu ministeryalnego, że żądaniu temu nie może się stać zadość, i że Bankowi krajowemu „oprócz ułatwień dopuszczalnych wedle ustawy z dnia 10. Lipca 1865 (Dz. u. p. Nr. 55.) i rozporządzenia c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 16. stycznia 1866 (Dz. u. p. Nr. 9) w ogóle żadne inne ułatwienia pod względem finansowym nie mogą być przyznane“. Powołana powyżej ustawa i rozporządzenie ministeryalne odnoszą się tylko do listów zastawnych w ogóle, a mianowicie uwalniają od opłaty stemplowej listy zastawne i ich kupony. Ulga ta, służąca każdej instytucyi hipotecznej, zastrzeżona została także dla Banku krajowego w §. 21. statutu.

W obec kategorycznej odmowy, jaką Wydział krajowy otrzymał od c. k. Rządu na powołaną na wstępie ustawę (C) Wysokiego Sejmu z dnia 21. Października 1881 w sprawie uwolnienia Banku krajowego od podatków i należności stemplowych w ogóle — wznowienie tego żądania zwłaszcza teraz, gdy zarząd skarbu państwowego dąży systematycznie do możliwego podniesienia istniejących, i stworzenia nowych źródeł dochodów dla przywrócenia równowagi budżetowej, nie wydaje się wskazanem i nie doprowadziłoby do żadnego rezultatu dodatniego. Godząc się jednak z konieczności na to, by na razie, nawet tak pożyteczna dla ogółu i na zysk nie obliczona instytucya jak Bank krajowy, ponosiła wszystkie ciężary finansowe, tak samo jak zakłady spekulacji

cyjne, Wydział krajowy nie może odstąpić od żądania, aby wyjątek niezyniony został przynajmniej co do tego działu agend Banku krajowego, w którym cele użyteczności publicznej szczególnie na jaw występują i na ustępstwa tak ze strony kraju, jak i rządu, w interesie ogółu zasługiwać powinny.

Taki dział, wyjątkowego uwzględnienia godny, stanowią obligacye komunalne Banku krajowego, o których szczegółowe objaśnienie tak co do celu w ogóle, jak i pierwszej emisji, zawiera przedłożone Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z czynności wykonanych przez Wydział krajowy, celem wprowadzenia w życie Banku krajowego. Szczególnie ważnem jest znaczenie tych obligacyj dziś, gdy gminy i powiaty mają przed sobą do spełnienia tyle ważnych żądań dla dobra publicznego, jak n. p. budowa szkół, szpitali, koszar i inne budowle publiczne, na co środki potrzebne uzyskane być mogą w drodze dogodnej operacji kredytowej. Nadto jeszcze obligacye komunalne kwalifikują się do innych celów użytecznych, w których gminy występować mogą tylko w charakterze pośredniczącym. Tyczy się to mianowicie konwersyi długów wysoko oprocentowanych, które przygniatają posiadłość włościańskie, a bądź to dla braku ksiąg gruntownych, bądź z powodu za daleko posuniętego rozdrabniania gruntów, już nie wszędzie w drodze kredytu hipotecznego mogą być rychło i łatwo skonwertowane.

Bank krajowy, mający na celu nie szukanie najkorzystniejszej fruktyfikacji dla kapitału obrotowego i przysparzanie sobie wszelkich zysków możliwych, lecz popieranie celów użyteczności publicznej na każdym polu, uczynił ze swej strony wszystko, co tylko kredyt za pomocą obligacyj komunalnych może uczynić dogodnym i tanim. Zaczodzą jednak trudności niezawisłe od zarządu bankowego, a paraliżujące to usiłowanie. Taką trudność stanowią podatki i opłaty, połączone z każdą operacją kredytową w obligacjach komunalnych. Jak dalece trudność ta uczyć się daje, wykaże następujące obliczenie, przytoczone w przedstawieniu Dyrekcyi Banku krajowego do Wydziału krajowego.

„W obec dzisiejszego targu pieniężnego — mówi Dyrekcyja — kapitał wymaga procentu co najmniej 5% rocznie, a obligacye komunalne przez Bank krajowy wydawać się mające, mogą się spodziewać z razu co najwyżej kursu 98%, pod tym wszakże warunkiem, aby posiadacz 5% kuponu do tychże obligacyj pobierał kupon swój zupełnie nieuszczerplony. Jeśli tedy posiadacz obligacji ma kupon mieć nieuszczerplony, dłużnik zaciągający pożyczkę w kwocie 10.000 zł,

i otrzymujący za takową w gotowiźnie tylko 9.800 „

jest w obowiązku zaraz przy pierwszej półrocznej procentowej racie, wynoszącej 250 zł.

zapłacić jeszcze:

a) $\frac{1}{40}$ część stempla od obligacyj komunalnych na tę pożyczkę wystawionych	1 zł. 57 ct.
b) podatku skarbowego do kuponu 10%	25 „ -- „
c) dodatku krajowego 6% od tychże kuponów	15 „ — „
d) dodatku na koszt administracyi Banku krajowego	12 „ 50 „
e) stempla od ubiegających w tem półroczu kuponów	5 „ — „
Razem	309 zł. 07 ct.,

co reprezentuje w stosunku do otrzymanej przez dłużnika kwoty 9.800 zł. w. a., stopę 6 $\frac{31}{100}$ % — a gdyby doliczyć jeszcze podatek dochodowy od raty pobieranej przez Bank krajowy na opłatę kuponu w kwocie 40 zł. w. a. — stopę blisko 7%.

Celem możliwego zniżenia stopy procentowej, Dyrekcyja Banku krajowego wniosła już wprost do c. k. Rządu prośbę o uwolnienie od podatku dochodowego rat pobieranych od dłużników na opłatę kuponu od obligacyj komunalnych, a równocześnie udała się do Wydziału krajowego z prośbą o rozciągnięcie postanowienia §. 21. statutu bankowego, także na obligacye komunalne. Nie jest to jednak zwyczajna zmiana statutu bankowego, lecz kwestya wymagająca ustawodawczego załatwienia w Radzie państwa, do czego zmierza projektowana rezolucya.

C) W obec faktu, że chodzi tu o cele użyteczności publicznej, które podnosząc stan ekonomiczny kraju, temsamem także z czasem przyczynić się mogą do przysporzenia skarbowi państwa większych dochodów, Wydział krajowy mniema, że spełnienie życzenia w rezolucyi wyrażonego leży także pośrednio w interesie skarbu państwa.

Na wszelki wypadek należy niezależnie od kwestyi podatkowej, podniesionej bezpośrednio przez Dyrekcyę w podaniu do c. k. Rządu, już teraz osobną ustawą przyznać obligacyom komunalnym Banku krajowego takie ulgi, jakie Sejm przyznać może w swoim zakresie działania t. j. uwolnienie od dodatków indemnizacyjnych, krajowych i w ogóle autonomicznych. Do tego celu zmierza projekt ustawy A) mający zupełne uzasadnienie w tem, co o celach kredytu w obligacyach komunalnych powiedziano wyżej i w osobnem sprawozdaniu o aktywowaniu Banku krajowego.

W formalnym poniekąd związku ze sprawą powyższą zostaje dalsza prośba Dyrekcyi Banku krajowego, aby Dyrektorowie, urzędnicy i funkcyonaryusze tego zakładu uwolnieni zostali od dodatków do podatków. Płace tych urzędników i funkcyonaryuszy zostały minimalnie oznaczone, aby ile możności zniżyć koszta zarządu nowej instytucyi. Względy słuszności przemawiają za przyznaniem urzędnikom i funkcyonaryuszom Banku krajowego takiego samego dobrodziejstwa, jakie ustawą z dnia 13. Kwietnia 1878 Wysoki Sejm przyznał już urzędnikom i funkcyonaryuszom autonomicznym w ogóle. Z tego powodu wnosi Wydział krajowy projekt ustawy B).

Na podstawie powyższego wywodn Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek następujący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- Alegat A.** 1) Projekt ustawy A) o uwolnieniu obligacyi komunalnych od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.
- Alegat B.** 2) Projekt ustawy B) o uwolnieniu płac Dyrektorów, urzędników i funkcyonaryuszy Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.
- Alegat C.** 3) Rezolucyę w sprawie rozszerzenia na obligacye komunalne Banku krajowego ulg przyznanych listom zastawnym w ustawie z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55. i w rozporządzeniu Ministerstwa skarbu z dnia 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem*

Lwów dnia 20. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydz. kraj.

Alegat do sprawozdania L. W. kr. 43.348/83.

A.

U S T A W A

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu obligacyi komunalnych Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Obligacye komunalne Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Ks. Krakowskiem uwolnione zostają od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. II,

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

B.

U S T A W A

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu wszystkich ze stosunku służbowego pochodzących poborów Dyrektorów, urzędników i funkcyonaryuszów Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. I.

Wszystkie ze stosunku służbowego pochodzące pobory dyrektorów, urzędników i funkcyo-

naryuszów Banku krajowego Królestwa Galicyi i
Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
uwolnione zostają od wszelkich dodatków do
podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Mini-
strom skarbu i spraw wewnętrnych.

C.

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze wła-
ściwej rozszerzył na obligacye komunalne Banku
krajowego ulgi finaasowe, służące listom zastawnym
na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p.
Nr. 55. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z d.
16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9.

